

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Protokół z warsztatu refleksyjnego

STOWARZYSZENIA LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA ZIEMIA WĄBRZESKA

z dnia 28 lutego 2019 r.

1. Zgodnie z *Wytyczną nr 5/3/2017 w zakresie monitoringu i ewaluacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność* w ramach PROW na lata 2014-2020 lokalne grupy działania są zobowiązane do przeprowadzenia ewaluacji wewnętrznej. Stosując się do zaleceń wytycznej oraz rekomendacji Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Woj. Kujawsko-Pomorskiego Stowarzyszenie LGD Ziemia Wąbrzeska przeprowadziło warsztat refleksyjny, który miał na celu m.in. ocenę procesu wdrażania, efektów oraz zmian w otoczeniu LSR w związku z realizacją Lokalnej Strategii Rozwoju obszaru Ziemi Wąbrzeskiej na lata 2016-2022.
2. Termin spotkania: 27 lutego 2019 r., godz. 9:00-14:00;
3. Miejsce spotkania: Wąbrzeski Dom Kultury, sala kolumnowa (ul. Wolności 47, Wąbrzeźno).
4. W spotkaniu uczestniczyły następujące osoby:

Lp.	Imię i Nazwisko	Pełniona funkcja	Reprezentowany sektor
1.	Zenon Wilczyński	Członek Zarządu Stowarzyszenia LGD Ziemia Wąbrzeska	s. społeczny
2.	Elżbieta Trzepakowska	Członek Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia LGD Ziemia Wąbrzeska Ziemia Wąbrzeska	s. społeczny
3.	Lidia Czyżak	Członek Rady Programowej Stowarzyszenia LGD Ziemia Wąbrzeska	s. społeczny, mieszkaniec
4.	Marcin Zdziebłowski	Przewodniczący Rady Programowej Stowarzyszenia LGD Ziemia Wąbrzeska	s. społeczny
5.	Matusz Rutkowski	Wiceprzewodniczący Rady Programowej Stowarzyszenia LGD Ziemia Wąbrzeska	s. publiczny
6.	Dariusz Kuna	Członek Rady Programowej Stowarzyszenia LGD Ziemia Wąbrzeska	s. społeczny
7.	Danuta Rychlik	Pracownik Urzędu Gminy Książki, przedstawiciel beneficjenta w ramach PROW	reprezentant wnioskodawcy
8.	Izabella Jasińska	Pracownik Urzędu Miasta Wąbrzeźno,	reprezentant

		<i>przedstawiciel beneficjenta w ramach PROW</i>	<i>wnioskodawcy</i>
9.	<i>Emiliana Jankowska</i>	<i>Pracownik Urzędu Miasta Wąbrzeźno, przedstawiciel beneficjenta w ramach EFS</i>	<i>reprezentant wnioskodawcy</i>
10.	<i>Marianna Duma</i>	<i>Beneficjent podejmowania działalności gospodarczej w ramach PROW</i>	<i>Wnioskodawca</i>
11.	<i>Michalina Balawajder</i>	<i>Animator proj. społecznych w Biurze Stowarzyszenia LGD Ziemia Wąbrzeska</i>	<i>Biuro LGD</i>
12.	<i>Monika Zdziebłowska</i>	<i>Specjalista ds. projektów w Biurze Stowarzyszenia LGD Ziemia Wąbrzeska</i>	<i>Biuro LGD</i>
13.	<i>Maciej Rataj</i>	<i>Dyrektor Biura Stowarzyszenia LGD Ziemia Wąbrzeska</i>	<i>Biuro LGD</i>
14.	<i>Justyna Zarzycka</i>	<i>Przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego</i>	<i>Wydział RLKS</i>
15.	<i>Mariusz Kiernozek</i>	<i>Przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego</i>	<i>Wydział RLKS</i>
16.	<i>Joanna Chorwacka</i>	<i>Moderator</i>	<i>-</i>

Dobór osób wynikał z pełnionych przez nie funkcji i reprezentowania jednego z sektorów: publicznego, społecznego lub gospodarczego lub mieszkańców.

5. Przybyłych powitał Maciej Rataj – Dyrektor Biura LGD Ziemia Wąbrzeska.

Przedstawiono przygotowaną przez pracowników Biura LGD prezentację multimedialną. Na jej podstawie uczestnicy warsztatów dokonali analizy na następujących płaszczyznach:

1) Realizacja finansowa LSR:

- na podstawie liczby złożonych wniosków podsumowano zrealizowane przez LGD nabory wniosków;
- określono realny poziom realizacji LSR na podstawie podpisanych umów w pierwszym kamieniu milowym (2016-2018);
- zaprezentowano pierwsze efekty wdrażania strategii, takie jak nowe obiekty infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej, rozwinięte usługi czy nowe podmioty gospodarcze na rynku lokalnym.

2) Funkcjonowanie LGD i Biura:

- wyszczególniono, jakie działania informacyjno-promocyjne zostały przeprowadzone w poprzednim roku kalendarzowym;
- zaprezentowano materiały potwierdzające realizację działań aktywizacyjnych LGD w 2018 r:

- kulinarne warsztaty wielkanocne "Zgotuj bliskim pyszne święta Wielkiej Nocy z LGD";
 - szkolenie wyjazdowe „ABC pozarządowego biznesu – ekonomia społeczna w praktyce”;
 - realizacja projektu współpracy pn. „PATROL HISTORYCZNY – pogranicze chrześcijaństwa” – organizacja żywych spotkań z historią;
 - kulinarne warsztaty bożonarodzeniowe „Wigilijne inspiracje od LGD”.
- omówiono działania koordynowane przez Biuro LGD, niezwiązane bezpośrednio z realizacją LSR:
- nabór stypendystów do Programu Stypendiów Pomostowych;
 - projekt „Ekoprzedszkolak, czyli czysta akcja – segregacja” w ramach konkursu grantowego TU MIESZKAM, TU ZMIENIAM Fundacji Santander – pozyskany grant w wysokości 7 000 zł;
 - projekt „Aktywny i zaradny niepełnosprawny” złożony w odpowiedzi na otwarty konkurs ofert dla NGO ogłoszony przez Miasto Wąbrzeźno – pozyskany grant w wysokości 5 600 zł.

3) Podsumowano efekty działania organów LGD w oparciu o liczbę posiedzeń Walnego Zebrania Członków, Zarządu, Komisji Rewizyjnej oraz Rady Programowej oraz liczbę opracowanych przez Biuro LGD projektów uchwał.

4) Sytuacja społeczno-gospodarcza obszaru LGD

W oparciu o aktualne dane statystyczne dokonano analizy:

- stopy bezrobocia rejestrowanego;
- liczby bezrobotnych wg wykształcenia i płci;
- liczby podmiotów gospodarczych (REGON);
- liczby gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej.

6. Po zakończonym sprawozdaniu z działalności LGD i analizie stanu wdrażania LDR nastąpiła prezentacja beneficjenta w zakresie podejmowania działalności gospodarczej w ramach PROW 2014-2020, pani Marianny Dumy, prowadzącej mobilną poradnię dietetyczną.
7. Następnym punktem warsztatu refleksyjnego było zainicjowanie dyskusji przez moderatora spotkania – Joannę Chorwacką, wg pytań z Programu warsztatu refleksyjnego rozesłanego uczestnikom spotkania drogą mailową na tydzień przed spotkaniem.
8. Na podstawie danych zawartych w prezentacji i poruszonych w czasie dyskusji tematów, sformułowano następujące wnioski:

- ✓ Przeprowadzana rekrutacja WoPP przez LGD jest dokonywana na podstawie procedury wyboru i oceny operacji, stanowiącej załącznik do umowy ramowej. Częste aktualizacje tych dokumentów wynikały z konieczności dostosowania zapisów w wewnętrznych dokumentach LGD do zmian przepisów prawa unijnego i krajowego. Wydłużający się proces przygotowania procedur dotyczących naborów, w tym konsultacje zmian w lokalnych kryteriów wyboru, które pierwotnie – na etapie podpisania umowy ramowej zostały zaakceptowane przez Instytucję Zarządzającą, nieterminowe przygotowania przez samorządy Gminnych/Lokalnych Planów Rewitalizacji wywierają istotny wpływ na opóźnienia terminu naborów lub ich brak. Reasumując: późny start wdrażania poddziałania 19.2 w ramach PROW oraz skomplikowany system proceduralny były czynnikami zewnętrznymi, na które LGD nie miało wpływu i do których musiało się dostosować.
- ✓ W nawiązaniu do przeprowadzonych przez LGD naborów, w tym przede wszystkim tych dotyczących podejmowania działalności gospodarczej i rozwoju przedsiębiorstw, wydłużony czas weryfikacji wniosków o przyznanie pomocy, a w konsekwencji opóźnienie terminu zawarcia umów z Instytucją Zarządzającą to przede wszystkim efekt kumulacji przekazywanej do zatwierdzenia dokumentacji naborów rozstrzygniętych w drugiej połowie 2017 r. przez lokalne grupy działania z obszaru województwa. Zdaniem przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego duża liczba wniosków złożonych do Instytucji Zarządzającej w tym samym terminie miała wpływ na opóźniony okres ich weryfikacji.
- ✓ Obecni na warsztacie przedstawiciele wnioskodawców zwrócili uwagę na nadmierną ilość dokumentów związanych z wnioskiem o przyznanie pomocy. O ile wnioski w ramach działań niekomercyjnych, adresowanych dla jednostek sektora finansów publicznych, nie wymagają przedstawienia biznesplanów, o tyle w przypadku przedsiębiorców i osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej taki dokument jest już wymagany. Ilość stron dokumentacji wniosku o przyznanie pomocy wraz z załącznikami i instrukcjami powoduje, że wnioskodawcy często, wręcz powierzchownie, wypełniają poszczególne elementy dokumentacji konkursowej, nie stosując się do zaleceń wynikających z instrukcji. Ma to przełożenie na jakość składanych do LGD wniosków, ponieważ wnioski składane są często „na ostatnią chwilę”. Ograniczony czas doradztwa - indywidualnych konsultacji wpływa na brak możliwości przekazania nabytej przez pracowników LGD wiedzy i doświadczenia. Składane wnioski o przyznanie pomocy zawierały braki i błędy. Większość oczywistych omyłek, czy brak wymaganych załączników udało się skorygować/załączyć na etapie weryfikacji wstępnej wniosków dokonanej przez pracowników LGD. Wnioskodawcy na

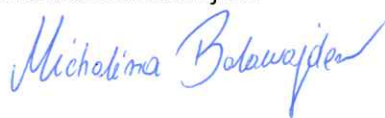
etapie uzupełnień na poziomie Urzędu Marszałkowskiego borykali się z problemami dotyczącymi uzyskania decyzji środowiskowych, pozwolenia na budowę, czy innych zezwoleń, decyzji, których uzyskanie wymagane jest przez odrębne przepisy do realizacji inwestycji objętych operacją. Z poziomu Biura LGD dostrzegamy, że ogrom dokumentacji wymaganej od Wnioskodawców w połączeniu z krótkim terminem na uzupełnienia wpływa na rosnącą liczbę składanych przez Wnioskodawców rezygnacji. Niejednokrotnie powodem odstąpienia od ubiegania się o dotację, w czasie długiego okresu oczekiwania na podpisanie umowy, jest zmiana cen, warunków rynkowych, powstanie nowej konkurencji lub w odniesieniu do przedsiębiorców – zmiana sytuacji finansowej lub koncepcji rozwoju firmy. Również samorządy zmagają się z problemami, takimi jak wzrost cen rynkowych, brak wykonawców, unieważnione przetargi. Wszelkie te czynniki powodują, że dostrzegalne są opóźnienia na etapie realizacji kamienia milowego 2016-2018.

- ✓ W odniesieniu do realizacji programu LEADER za pomocą funduszy strukturalnych EFS w ubiegłym roku LGD ogłosiła pierwsze nabory wniosków. W odpowiedzi na trzy ogłoszenia nie wpłynęły żadne wnioski, dopiero w związku z naborem nr IV/RPO/EFS/2018 złożonych zostało 5 wniosków. Jako LGD dostrzegamy, że czynnikiem zniechęcającym organizacje pozarządowe do składania wniosków może być refundacja poniesionych kosztów dopiero po zakończonej realizacji grantu. W związku z rekomendacjami Urzędu Marszałkowskiego i na podstawie poczynionych obserwacji LGD w przyszłości zmieni strukturę finansowania grantu na zaliczkowanie. Powodem małego zainteresowania NGO w przeprowadzaniu projektów społecznych jest fakt niskiego poziomu zaangażowania organizacji pozarządowych aktywnie działających lub tylko figurujących w wykazie NGO z terenu działania LGD Ziemia Wąbrzeska. Kolejną barierą ograniczającą organizacje pozarządowe i samorządy jest problem pozyskania grupy odbiorców w projektach EFS, którymi mogą być wyłącznie osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Liczne państwowe programy pomocowe sprawiają, że coraz trudniej zrekrutować uczestników projektów.
- ✓ Analiza sytuacji społeczno-gospodarczej (wg danych GUS, okres porównania 31.12.2016 r. do 31.12.2013 r.):
 - nastąpił spadek bezrobocia rejestrowanego, na co wpływ mogło mieć:
 - starzenie się społeczeństwa, a co się z tym wiąże większa liczba osób, które odeszły z rynku pracy i pobiera świadczenia emerytalne;
 - świadczenie wychowawcze 500+, które nie zachęca kobiet do aktywności zawodowej, tym samym kobiety te zrezygnowały z pośrednictwa Urzędu Pracy;

- na obszarze objętym LSR analizowanym w okresie 3 lat nastąpił spadek mieszkańców o 5%;
- nastąpił wzrost liczby podmiotów gospodarczych w bazie REGON, co z jednej strony świadczy o rozwoju przedsiębiorczości, a z drugiej strony może mieć również wpływ na spadek bezrobocia;
- w analizowanym okresie nastąpił spadek o około 10% mieszkańców i gospodarstw domowych objętych pomocą społeczną.

Wąbrzeźno, dnia 28.02.2019 r.

Protokół sporządziła: Michalina Balawajder

Zaakceptował: Dyrektor Biura Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Wąbrzeska Maciej Rataj

W załączeniu:

- 1) Lista obecności
- 2) Program warsztatu refleksyjnego
- 3) Prezentacja multimedialna